

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2017

862/2017

Laki merilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merilain (674/1994) 23 luvun 1 §,
muutetaan 21 luvun 1–3, 3 b, 9 ja 13 §, sellaisina kuin niistä ovat 21 luvun 1 § laissa
283/2013 ja 3 b § laissa 1363/2006, sekä
lisätään 21 lukuun uusi 1 a § seuraavasti:

21 luku

Toimivaltainen tuomioistuin ja oikeudenkäynti merioikeusjutuissa

1 §

Merioikeudet

Tässä laissa tarkoitettuja asioita käsitteleviä alioikeuksia (*merioikeudet*) ovat Ahvenanmaan ja Helsingin kärjäoikeudet.

Ahvenanmaan merioikeuden tuomiopiirinä on Ahvenanmaan maakunta ja Helsingin merioikeuden tuomiopiirinä muu Suomi.

1 a §

Merioikeuden päätösvaltaisuus

Merioikeuden päätösvaltaisuuteen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 2 luvussa säädetään kärjäoikeuden päätösvaltaisuudesta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, meriselitystä, 4 luvun mukaista aluksen takavarikkoa sekä 18 luvun 21 ja 22 §:ssä tarkoitettuja asioita käsiteltäessä merioikeus on päätösvaltainen, kun siinä on yksin merioikeuden puheenjohtaja.

2 §

Merioikeuden asiantuntijat

Merioikeudessa tuomioistuinta avustaa kaksi meriasioita tuntevaa ja niihin perehtynyt asiantuntijaa, jotka ovat läsnä asian käsittelyssä. Asiantuntijoiden läsnäolo ei kuitenkaan ole tarpeellista, jos merioikeuden puheenjohtaja asian vähäisen merkityksen tai sen laadun vuoksi näin päättää.

Asiantuntijan tulee avustaa merioikeutta tarvittavilla selvityksillä merenkulullisissa ja meriteknisissä kysymyksissä, jos merioikeus sitä pyytää tai asiantuntija itse pitää sitä asian selvittämiseksi tarpeellisena. Asiantuntijalla on oikeus merioikeuden puheenjohta-

jan välityksellä tai hänen suostumuksellaan tehdä asianosaiselle, todistajalle tai selvityksen antamista varten oikeuteen kutsutulle henkilölle kysymyksiä. Jos merioikeus pyytää asiantuntijalta lausuntoa tietystä kysymyksestä, hänen on annettava se pöytäkirjaan otettavaksi.

Merioikeus määrää asiantuntijat ja heille neljä varajäsentä kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Asiantuntijan on ennen tehtävään määräämistä annettava tuomioistuinlain (673/2016) 19 luvun 6 §:n 4 momentissa tarkoitettu tuomarinvakuutusta vastaava vakuutus merioikeudessa.

Asiantuntijalla on oikeus saada kohtuullinen palkkio, jonka merioikeus kustakin istunnosta erikseen määrää. Riita-asiassa kantaja suorittaa palkkion etukäteen, mutta se jää häviävän puolen maksettavaksi. Muissa asioissa ja meriselityksen käsittelyssä avustamisesta suoritetaan palkkio valtion varoista noudattaen, mitä tuomioistuinlain 17 luvun 22 §:ssä säädetään.

3 §

Toimivaltainen merioikeus riita-asiassa

Tässä laissa tarkoitettut riita-asiat käsitellään siinä merioikeudessa, jonka tuomiopiirissä vastaajalla on kotipaikka tai jossa hän harjoittaa pysyvästi liikettään taikka jossa alus on. Isännistöyhtiön kotipaikkana pidetään aluksen kotipaikkaa.

Jos saamisesta on asetettu vakuus viranomaiselle aluksen vapauttamiseksi takavarikosta tai muusta turvaamistoimenpiteestä, voidaan asia käsitellä myös siinä merioikeudessa, jonka tuomiopiirissä vakuus on asetettu. Kanne saamisesta, josta vakuus on asetettu, voidaan käsitellä tässä merioikeudessa, vaikka vakuus olisi vapautettu.

3 b §

Toimivaltainen merioikeus pelastustoimissa

Sen lisäksi, mitä 3 §:ssä säädetään, 16 luvussa tarkoitettua pelastuspalkkiota tai erityiskorvauksen määräämistä tai jakamista koskeva asia voidaan käsitellä siinä merioikeudessa, jonka tuomiopiirissä meripelastus suoritettiin tai pelastettu omaisuus tuotiin maihin.

Jos 1 momentissa tarkoitettu asia koskee meripelastustyötä, joka on suoritettu muualla kuin Suomessa, voidaan kanne 3 §:ssä säädetyn lisäksi nostaa Helsingin käräjäoikeudessa.

9 §

Toimivaltainen merioikeus rikosasiassa

Tämän lain nojalla käsiteltävät rikosasiat sekä alusten yhteentörmäyksen estämiseksi annettujen säännösten rikkomista koskevat asiat käsitellään siinä merioikeudessa, jonka tuomiopiirissä rikos on tehty. Jos rikos on tehty matkalla, asia käsitellään siinä merioikeudessa, jonka tuomiopiirin alueelle vastaaja aluksella ensin saapuu tai jossa hänet muuten tavataan taikka jossa aluksen kotipaikka on.

Vähäiset rikosasiat voidaan käsitellä ja ratkaista merioikeusriidan yhteydessä, jollei niitä voida toisistaan erottaa tai jos ne kuuluvat läheisesti yhteen.

13 §

Muutoksenhaku

Merioikeuden muuhun kuin 8 §:ssä tarkoitettuun ratkaisuun haetaan muutosta valittamalla Helsingin hovioikeuteen siten kuin oikeudenkäymiskaaressa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Sen estämättä, mitä 21 luvun 1 §:ssä säädetään, Etelä-Savon, Oulun, Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen kärjäoikeudet käsittelevät niissä tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan tässä laissa tarkoitetun asian. Sen käsittelyyn voi osallistua merioikeuteen ennen lain voimaantuloa määrätty asiantuntija.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2017

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Antti Häkkänen